

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА імені О. М. БЕКЕТОВА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до організації самостійної роботи,
проведення практичних занять
та виконання контрольних робіт
з навчальної дисципліни

«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ
ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ»

*(для студентів денної та заочної форм навчання всіх спеціальностей та
напрямів підготовки)*

Харків
ХНУМГ ім. О. М. Бекетова
2019

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи, проведення практичних занять та виконання контрольних робіт з навчальної дисципліни «Правове регулювання використання природних ресурсів» (для студентів денної та заочної форм навчання всіх спеціальностей та напрямів підготовки) / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова ; уклад. : А. М. Бровдій. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019 – 11 с.

Укладач: канд. юрид. наук А. М. Бровдій

Рецензент

А. В. Домбровська, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правового забезпечення господарської діяльності ХНУМГ ім. О. М. Бекетова

Рекомендовано кафедрою правового забезпечення господарської діяльності, протокол № 5 від 16.01.2017.

ВСТУП

Розвиток України як незалежної, демократичної правової держави зумовив виникнення господарської, зокрема підприємницької діяльності в державі. Сьогодні все частіше виникає необхідність формування у громадян розуміння сутності таких відносин і значущості їх у становленні ринкових економічних відносин, що є основною умовою існування держави, як ланки світового економічного простору. Комплексні знання в галузі використання природних ресурсів та вміння застосовувати їх на практиці є важливим для ведення підприємницької, а також непідприємницької діяльності різноманітними суб'єктами господарювання.

Курс навчальної дисципліни Правове регулювання використання природних ресурсів спрямований на формування у студентів цілісного уявлення про особливості правильного тлумачення та застосування правових норм, визначення належності різних правовідносин до природоресурсних. Крім цього, увага приділяється питанням договірного забезпечення вказаних відносин, розглядаються загальні положення про зобов'язання і про договір, а також докладніше розглядаються деякі окремі види договорів, що регулюють використання різних видів природних ресурсів.

Протягом лекційних занять студенти опановують матеріал, та отримують комплексні знання з дисципліни «Правове регулювання використання природних ресурсів», вміння користуватися нормативно-правовими актами, розуміння основних категорій і понять, які застосовуються до вказаних правовідносин.

На семінарських заняттях студенти поглиблюють знання отримані під час лекцій, виступають із доповідями, виконують завдання, надані викладачем для самостійного опрацювання.

Важливою складовою навчального процесу є самостійна робота студентів, в процесі якої здійснюється систематизація та розширення ними знань, здобутих під час лекційних занять. Крім цього, вона розширює кругозір студентів та покращує запам'ятовування ними засвоєного матеріалу.

1 ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО РОЗГЛЯДУ І ВИВЧЕННЯ

Змістовий модуль 1.1 Правове регулювання використання водних ресурсів

Тема 1 Поняття та загальна характеристика водних правовідносин

1. Поняття, склад та особливості водних правовідносин.
2. Поняття та види водних об'єктів.
3. Джерела водного права.
4. Поняття, предмет, метод, система водного права.
5. Принципи та функції водних правовідносин.

Тема 2 Державне управління та контроль у галузі використання, охорони та відтворення вод

1. Система органів управління у галузі використання, охорони та відтворення вод.
2. Компетенції та повноваження органів управління у галузі використання, охорони та відтворення вод.
3. Завдання та особливості контролю у галузі використання, охорони та відтворення вод.
4. Загальна характеристика здійснення державного та громадського контролю у сфері використання, охорони та відтворення вод.
5. Державний моніторинг вод.
6. Правове регулювання здійснення державного обліку вод та державного водного кадастру.

Тема 3 Правові основи водокористування

1. Поняття та види водокористування.
2. Правове регулювання загального водокористування.
3. Загальна характеристика спеціального водокористування.
4. Організаційно-економічні заходи забезпечення раціонального використання і охорони вод.

Тема 4 Охорона вод та відповідальність за порушення водного законодавства

1. Порядок користування та охорони земель водного фонду.
2. Охорона та користування водними об'єктами природно-заповідного фонду.
3. Охорона вод від засмічення, забруднення і вичерпання.
4. Види юридичної відповідальності за порушення водного законодавства.
5. Відшкодування збитків за порушення водного законодавства.

Змістовний модуль 1.2 Правове регулювання використання земельних ресурсів

Тема 5 Поняття та загальна характеристика земельних правовідносин

1. Поняття та види земельних правовідносин.
2. Джерела правового регулювання земельних правовідносин.
3. Склад земельних правовідносин.
4. Підстави виникнення, зміни чи припинення земельних правовідносин.

Тема 6 Правове регулювання управління в галузі використання та охорони земель

1. Система органів управління у галузі використання та охорони земель.
2. Система і функції управління у галузі використання та охорони земель.
3. Повноваження органів управління у сфері використання та охорони земель.
4. Державних земельний кадастр.

Тема 7 Загальна характеристика права власності на землю та права землекористування

1. Поняття, суб'єкти та об'єкти права власності на землю та права землекористування.
2. Підстави та порядок виникнення права власності на землю.
3. Права та обов'язки власників земельних ділянок. підстави та порядок виникнення права землекористування.
4. Підстави та порядок припинення права землекористування.
5. Правове регулювання оренди землі.

Тема 8 Особливості правового регулювання різних категорій земель

1. Загальна характеристика складу та цільового призначення земель.
2. Правове регулювання земель сільськогосподарського призначення.
3. Правове регулювання земель лісгосподарського призначення.
4. Загальна характеристика земель житлової та громадської забудови.

Тема 9 Правове регулювання використання земель, що особливо охороняються

1. Поняття, склад та використання земель природо-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.
2. Правове регулювання земель оздоровчого призначення.
3. Визначення, склад та використання земель рекреаційного призначення.

4. Правове регулювання земель історико-культурного призначення.

Змістовний модуль 1.3 Правове регулювання використання лісових ресурсів

Тема 10 Поняття та загальна характеристика лісових правовідносин

1. Поняття, види та особливості лісових правовідносин.
2. Джерела лісових правовідносин.
3. Поняття про ліс та склад лісового фонду.
4. Суб'єкти лісових правовідносин.
5. Загальна характеристика прав та обов'язків учасників лісових правовідносин.
6. Повноваження органів управління лісових правовідносин.

Тема 11 Правове регулювання організації та ведення лісового господарства

1. Завдання та зміст правового регулювання організації лісового господарства.
2. Основні вимоги та зміст ведення лісового господарства.
3. Особливості законодавчого забезпечення господарських відносин у лісовому секторі економіки.
4. Особливості договірного забезпечення обігу продуктів лісового господарства.
5. Державний лісовий кадастр та облік лісів.
6. Моніторинг лісів та лісова сертифікація.

Тема 12 Правове регулювання використання, охорони та захисту лісів

1. Характеристика загального використання лісових ресурсів.
2. Характеристика спеціального використання лісових ресурсів.
3. Організація охорони лісів.
4. Правовий статус державної лісової охорони.
5. Державний та громадських контроль за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів.

Тема 13 Відповідальність за порушення лісового законодавства

1. Поняття та види відповідальності за скоєні правопорушення.
2. Поняття та склад правопорушення.
3. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері лісового господарства.
4. Кримінальна відповідальність за правопорушення у лісовій сфері.
5. Відшкодування збитків за порушення законодавства у сфері лісогосподарської діяльності.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ З ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Мета контрольної роботи полягає в тому, щоб допомогти слухачам у вивченні курсу «Правове регулювання використання природних ресурсів», а також в перевірці засвоєння ними певного матеріалу, вміння самостійно аналізувати конкретну ситуацію і правильно застосовувати діюче законодавство. Контрольна робота повинна бути виконана за одним із варіантів.

Остання цифра залікової книжки студента відповідає номеру варіанта, тобто:

- 1 – перший варіант; 2 – другий варіант;
- 3 – третій варіант;0 – десятий варіант.

Заміна варіантів не допускається

Студенти, насамперед, повинні ознайомитись із запропонованим матеріалом, враховуючи вказівки для самостійного вивчення курсу «Правове регулювання використання природних ресурсів».

Починаючи працювати над завданнями, треба передусім уважно вивчити теоретичний матеріал в навчальній літературі, ознайомитися з відповідними нормативно-правовими актами.

Завдання повинні являти собою розгорнуту і обґрунтовану відповідь на поставлені запитання, посилання на застосовані нормативно-правові акти, їх назву, ким і коли прийняті, де надруковані.

Наприкінці контрольної необхідно розмістити список використаної літератури.

Загальний обсяг роботи повинен становити 20-24 аркушів

ВАРІАНТИ

КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ІЗ КУРСУ «ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ»

Варіант 1

1. Загальна характеристика підприємства як суб'єкта господарювання.
2. Ліцензування та патентування торгівельної діяльності
3. Спеціальні суб'єкти інноваційного ринку: технопарки та технополіси, інноваційні бізнес-інкубатори, науково-дослідні установи, венчурні фірми.

Варіант 2

1. Визначення економічної конкуренції. Загальна характеристика правопорушень в сфері конкуренції.
2. Базисні умови поставок.
3. Правове регулювання банківської діяльності. Поняття банківської системи України, її структура. Правове становище Національного банку України. Система, форми регулювання банківської діяльності і надзору Національного банку України та його повноваження.

Варіант 3

1. Речові права у сфері господарювання: право власності, право господарського відання, право оперативного управління.
2. Захисні застереження, арбітражне застереження.
3. Поняття, ознаки, види інноваційної діяльності. Її місце та значення в рамках економічної політики держави.

Варіант 4

1. Поняття спеціального правового режиму, сфери його застосування у господарській діяльності.
2. Правове регулювання страхування. Державне регулювання ринку страхових послуг. Правовідносини, що виникають при наданні страхових послуг. Суб'єкти ринку страхових послуг.
3. Правовий статус антимонопольного комітету України, його структура та компетенція.

Варіант 5

1. Класифікація торгівельних правовідносин, види торгівлі та торгівельної діяльності.
2. Поняття, ознаки та класифікація суб'єктів господарювання.
3. Ліцензування та квотування ЗЕД.

Варіант 6

1. Агентський договір: поняття, сторони, їх права та обов'язки, порядок укладення та виконання договірних зобов'язань.
2. Об'єднання підприємств, їх види, організаційно-правові форми.
3. Порядок обліку торгівельних операцій. Правове регулювання застосування реєстраторів розрахункових операцій та товарно-касових книг.

Варіант 7

1. Система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
2. Система засобів державного регулювання інноваційної діяльності та система їх нормативно-правового закріплення.
3. Форми і види господарсько-правової відповідальності.

Варіант 8

1. Поняття, ознаки та класифікація суб'єктів господарювання.
2. Недобросовісна конкуренція та форми її здійснення.
3. Система банківських операцій.

Варіант 9

1. Поняття ринку фінансових послуг. Система правовідносин, що виникають у зв'язку з наданням фінансових послуг. Суб'єкти ринків фінансових послуг.
2. Поняття господарського договору зобов'язання та його різновидів. Правові особливості договорів, які опосередковують підприємницький оборот.
3. Монопольне (домінуюче) положення на ринку та зловживання ним.

Варіант 10

1. Проблема розмежування суспільних відносин, які регулюються господарським правом, та суспільними відносинами, які є предметом інших галузей права.
2. Зовнішньоекономічні відносини як об'єкт правового регулювання. Джерела правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
3. Поняття, ознаки, види інноваційної діяльності. Її місце та значення в рамках економічної політики держави.

3 КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Поняття, склад та особливості водних правовідносин.
2. Поняття та види водних об'єктів.
3. Поняття, предмет, метод, система, джерела водного права.
4. Принципи та функції водних правовідносин.
5. Система органів управління у галузі використання, охорони та відтворення вод.
6. Компетенції та повноваження органів управління у галузі використання, охорони та відтворення вод.
7. Завдання та особливості контролю у галузі використання, охорони та відтворення вод.
8. Загальна характеристика здійснення державного та громадського контролю у сфері використання, охорони та відтворення вод.
9. Державний моніторинг вод.
10. Правове регулювання здійснення державного обліку вод та державного водного кадастру.
11. Правове регулювання загального водокористування.
12. Загальна характеристика спеціального водокористування.
13. Організаційно-економічні заходи забезпечення раціонального використання і охорони вод.
14. Порядок користування та охорони земель водного фонду.
15. Охорона та користування водними об'єктами природно-заповідного фонду.
16. Охорона вод від засмічення, забруднення і вичерпання.
17. Види юридичної відповідальності за порушення водного законодавства.
18. Відшкодування збитків за порушення водного законодавства.
19. Поняття та види земельних правовідносин.
20. Склад та джерела правового регулювання земельних правовідносин.
21. Підстави виникнення, зміни чи припинення земельних правовідносин.
22. Система органів управління у галузі використання та охорони земель.
23. Система і функції управління у галузі використання та охорони земель.
24. Повноваження органів управління у сфері використання та охорони земель.
25. Державних земельний кадастр.
26. Поняття, суб'єкти та об'єкти права власності на землю та права землекористування.
27. Підстави та порядок виникнення права власності на землю.
28. Права та обов'язки власників земельних ділянок. підстави та порядок виникнення права землекористування.
29. Підстави та порядок припинення права землекористування.

30. Правове регулювання оренди землі.
31. Загальна характеристика складу та цільового призначення земель.
32. Правове регулювання земель сільськогосподарського призначення.
33. Правове регулювання земель лісогосподарського призначення.
34. Загальна характеристика земель житлової та громадської забудови.
35. Поняття, склад та використання земель природо-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.
36. Правове регулювання земель оздоровчого призначення.
37. Визначення, склад та використання земель рекреаційного призначення.
38. Правове регулювання земель історико-культурного призначення.
39. Поняття, види та особливості лісових правовідносин.
40. Джерела лісових правовідносин.
41. Поняття про ліс та склад лісового фонду.
42. Суб'єкти лісових правовідносин.
43. Загальна характеристика прав та обов'язків учасників лісових правовідносин.
44. Повноваження органів управління лісових правовідносин.
45. Завдання та зміст правового регулювання організації лісового господарства.
46. Основні вимоги та зміст ведення лісового господарства.
47. Особливості законодавчого забезпечення господарських відносин у лісовому секторі економіки.
48. Особливості договірного забезпечення обігу продуктів лісового господарства.
49. Державний лісовий кадастр та облік лісів.
50. Моніторинг лісів та лісова сертифікація.
51. Характеристика загального використання лісових ресурсів.
52. Характеристика спеціального використання лісових ресурсів.
53. Організація охорони лісів.
54. Правовий статус державної лісової охорони.
55. Державний та громадських контроль за охороною, захистом, використанням та відтворенням лісів.
56. Поняття та види відповідальності за скоєні правопорушення.
57. Поняття та склад правопорушення.
58. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері лісового господарства.
59. Кримінальна відповідальність за правопорушення у лісовій сфері.
60. Відшкодування збитків за порушення законодавства у сфері лісогосподарської діяльності.

Виробничо-практичне видання

Методичні рекомендації
до організації самостійної роботи, проведення практичних занять та
виконання контрольних робіт
з навчальної дисципліни

**«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ
РЕСУРСІВ»**

*(для студентів денної та заочної форм навчання
усіх напрямів підготовки та спеціальностей)*

Укладачі **БРОВДІЙ** Алла Михайлівна

Відповідальний за випуск *І. І. Килимник*
За авторською редакцією
Комп'ютерне верстання *А. М. Бровдій*

План 2019, поз.272М

Підп. до друку 19.03.2019. Формат 60x84 /16
Друк на ризографі. Ум. друк. арк. 1,25
Тираж 50 пр. Зам. №

Видавець і виготовлювач:
Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова,
вул. Маршала Бажанова, 17, Харків, 61002.
Електронна адреса: rectorat@kname.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 5328 від 11.04.2017.